

ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор філії «Карпатський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»
(посада керівника філії)

ПЛАН ВЕДЕНИЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)

Берегівського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»
на 2025 рік

Яноті - 2025

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про Надісництво	3
2. Цілі ведення господарства	5
3. Характеристика лісових ресурсів	6
4. Екологічні цінності	8
5. Природоохоронні заходи	20
6. План господарських заходів	24
7. Моніторинг лісів	32
8. Соціальні аспекти	36

Результати оцінювання

План лісоуправління (заходів) по веденню лісового господарства передбачає використання довгострокових цілей ведення лісового господарства, основа із яких - независнажливе лісове господарювання із врахуванням соціальних, економічних та екологічних наслідків, тобто створення умов для розвитку діяльності надлісництва в рамках чинного законодавства.

Стратегічне планування проводиться під час складання 10-річних планів організації та розвитку лісового господарства лісовпорядною організацією ВО «Укрдержліспроект», а операційне планування відбувається в рамках підготовки іціорічних планів діяльності на основі 10-річного плану. Під час планування здійснюється: визначення та затвердження іціорічної розрахункової лісосіки (максимально можливого обсягу заготівлі деревини в порядку рубок головного користування відповідно до принципів безперервного і постійного лісокористування).

Основні вимоги сьогодення - це ефективне господарювання, необхідність забезпечення сталого розвитку лісового господарства шляхом підвищення ефективності управління, багатоцільового використання лісових ресурсів, корисних властивостей лісу, соціальних гарантій працюючих та місцевого населення.

1. Загальна інформація про Надлісництво

Берегівське надлісництво розташоване в південно-західній частині Закарпатської області на території Мукачівського, Берегівського та Ужгородського адміністративних районів. Поштова адреса: вул. Головна, буд. 50; с. Яноші, Берегівський район, Закарпатської області; 90233, електронна адреса: beregivske.lg@e-forest.gov.ua

Організаційна структура підприємства

№ п/п	Найменування лісництв	Площа, га
1.1	Чизайське	1740,2
1.2	Чизайське (Квасівське)	786,4
2.1	Кідьоніське	2050,4
2.2	Кідьоніське (Квасівське)	417,8
3.1	Берегуйфайлівське	1790,9
3.2	Берегуйфайлівське (Квасівське)	215,8
4.	Лісництво імені «Маурера»	2040,5
5.	Виноградівське	3737,6
6.	Шаланківське	3424,7
7.	Затисянське	3840,5
8.	Майданське	4517,0
9.	Кленовецьке	4526,3
10.	Лісництво імені «Морозова»	4531,5
11.	Чинадіївське	5478,8
12.	Мукачівське	6218,9
13.	ВЛНС «Березинка»	1755,0
14.	Лавківське	5358,0
Загальна площа надлісництва		52430,3

Нинішнє лісовпорядкування проведено за І розрядом у відповідності з вимогами чинної лісовпорядної інструкції, рішеннями першої лісовпорядної наради і технічної наради за підсумками площа лісовпорядкування 2020р. становила 52430,3 га.

Організація території лісового фонду

Загальна площа земель лісового фонду станом на 01.01.2024 року	Площа земель, які вилучені у звітному періоді	Загальна площа земель лісового фонду станом на 01.01.2024	в т.ч. площа земель на яку отримано державні акти	Кількість	
				лісництв	Майстерськ их дільниць
52430.3	-	52430.3	47801.3	14	152

Лісовпорядкування проведено за методом класів віку, який полягає в утворенні господарств, господарських секцій, які складаються з сукупності однорідних за складом і продуктивністю деревостанів, об'єднаних одним віком і способом рубки лісу. Первинною обліковою одиницею є таксаційний виділ, а первинною розрахунковою одиницею - господарська секція. Усі розрахунки здійснені на основі підсумків розподілу площ і запасів насаджень господарських секцій за класами віку.

Під час проведення лісовпоряддних робіт керувалися Лісовим кодексом України, Законом України «Про охорону навколошнього природного середовища», іншими законодавчими та нормативно-правовими актами України, протоколом першої лісовпоряддної наради.

Геодезичною (картографічною) основою для складання лісовпоряддних планістів стали правовстановлюючі документи на право постійного користування земельними ділянками.

Таксація лісового фонду здійснювати поєднанням окомірної таксації з вибірковою вимірювальною і переліковою таксацією, дані якої слугували основою для таксаційної характеристики виділу. Для коригування запасів насаджень на 1 га під час окомірної таксації, а також визначення відносних повнот під час вибіркової вимірювальної і перелікової таксації використовувалися таблиці «Сум площ перерізів та запасів деревостанів при повноті 1,0», поміщені в «Лісотаксаційному довіднику» (Київ-2013), затвердженого Держлісагентством України (протокол засідання НТР агентства від 27.12.2011).

Природно-кліматичні умови

Клімат району розташування філії перехідний – від теплого західно-европейського до помірно теплого континентального східно-европейського.

Коротка характеристика кліматичних умов території надлісництва

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень є ранні осінні та пізні весняні заморозки та часті повені.

Території філії за характером рельєфу поділяється на рівнинну і гірську частини.

Грунти у районі розташування лісового фонду господарства сформувались в умовах помірного клімату з достатнім зволоженням, тому переважають різновиди дерново-підзолистих ґрунтів на низинній території та бурі гірсько-лісові, лучно-лісові в гірській території.

Берегівське надлісництво бере на себе добровільне довготермінове зобов'язання щодо дотримання принципів і критеріїв Лісової Опікунської Ради (далі ЛОР).

Відповідальним за процес лісової сертифікації по надлісництву призначається помічник начальника Берегівського надлісництва ОЛІЙНИК Я. І.

Берегівське надлісництво підтверджує прихильність і дотримання вимог принципів і критеріїв FSC® і зобов'язується:

1. Застосовувати на практиці принципи і критерії FSC зі сталого ведення лісового господарства.
2. Використовувати всі види лісових ресурсів на принципах сталого розвитку.
3. Вирішувати соціальні питання ведення лісового господарства, підтримувати соціальний і економічний розвиток місцевого населення.
4. Консультуватися у усіма зацікавленими сторонами з питань планування та ведення лісового господарства на принципах сталого розвитку.
5. Відстежувати стан довкілля і постійно вдосконювати лісогосподарське виробництво, робити його екологічно безпечним.
6. Вживати профілактичних дій із пом'якшення негативних впливів лісогосподарського виробництва на навколоишнє середовище.
7. Гарантувати, що всі лісові робітники, чия професійна діяльність суттєво впливає на навколоишнє середовище, будуть відповідними чином навчені практичним діям з виконання цих зобов'язань.

2. Цілі ведення лісового господарства

Основні цілі і задачі ведення лісового господарства наступні:

- прозоре використання, лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах невиснажливості та безперервності і проводиться в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану надлісництва;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничо-екологічних проблем в зоні діяльності надлісництва;
- оптимізація структури надлісництва, збільшення лісистості території до науково обґрутованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності надлісництва;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників надлісництва;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісогосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та

екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства надлісництва.

3. Характеристика лісових ресурсів

Поділ лісів на категорії

Категорія лісів	Площа	
	Га	%
Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення (під категорії)	7667,3	14,6
Біосферні заповідники (зона регульов. заповідного режиму)	923,0	1,8
Регіональні ландшафтні парки (заповідна зона)	5688,4	10,8
Заповідні лісові урочища	374,3	0,7
Пам'ятки природи	84,7	0,2
Заказники	596,9	1,1
Рекреаційно-оздоровчі ліси (під категорії)	17263,7	32,9
Ліси у межах населених пунктів	37,7	0,1
Ліси 1 і 2 зон округ в сан.охор. лікув.-оздор. терит.	1542,0	2,9
Лісопаркова частина лісів зелених зон	10623,6	20,3
Лісогосподарська частина лісів зелених зон	4543,4	8,7
Рекреаційно-оздоровчі ліси, поза межами зелених зон	517,0	0,9
Захисні ліси(під категорії)	7533,9	14,4
Ліси протиерозійні	1223,4	2,3
Ліси уздовж смуг відведення залізниць	143,1	0,3
Ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг	257,1	0,5
Ліси уздовж річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів	3857,0	7,4
Інші захисні ліси	2053,3	3,9
Експлуатаційні ліси	19965,4	38,1
Всього по надлісництву	52430,3	100

Господарські частини, господарства та господарські секції

Виходячи з приведеного у відповідність до Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок (2007) поділу лісів державного підприємства на категорії, їх функціонального значення, встановленого в них режиму ведення лісового господарства і лісокористування на наступний ревізійний період, утворені такі господарські частини:

Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення:

- ліси природоохоронного призначення з особливим режимом користування на рівнині;
- ліси природоохоронного призначення з обмеженим режимом користування на рівнині.

Рекреаційно-оздоровчі ліси:

- рекреаційно-оздоровчі ліси з особливим режимом користування на рівнині;
- рекреаційно-оздоровчі ліси з обмеженим режимом користування на рівнині;

Захисні ліси:

- захисні ліси з обмеженим режимом користування на рівнині.

Експлуатаційні ліси:

- експлуатаційні ліси на рівнині.

До лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення з обмеженим режимом користування віднесені: заказники.

До лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення з особливим режимом користування віднесені: пам'ятки природи, ліси, що мають наукове та історичне значення, включаючи генетичні резервати.

До рекреаційно-оздоровчих лісів з особливим режимом користування віднесені: ліси в межах міст, селищ та населених пунктів, ліси 1 та 2 зон округів санітарної охорони, віддалено-оздоровчих територій і курортів, рекреаційно-оздоровчі ліси поза межами лісів зелених зон.

До рекреаційно-оздоровчих лісів з обмеженим режимом користування віднесена лісогосподарська частина лісів зеленої зони.

До захисних лісів з обмеженим режимом користування віднесені: лісові ділянки (смуги лісів), які прилягають до смуг відведення залізниць, автомобільних доріг державного значення, лісові ділянки (смуги лісів) уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів.

При організації господарств і господарських секцій лісовпорядкування виходило з особливого складу насаджень, їхньої продуктивності та інших особливостей, що зумовлюють застосування різних нормативів і систем господарських заходів, а також цілей ведення лісового господарства, визначених Основними положеннями організації та розвитку лісового господарства області.

Стан та динаміка земель лісогосподарського призначення

Основні показники лісового фонду в нижче наведених таблицях сформовані в цілому по надлісництву. Стан лісового фонду в межах категорій лісів, господарських частин, панівних порід і господарських секцій приведено в окремих книгах проектів організації та розвитку лісового господарства (Берегівського та Мукачівського лісгоспів).

Лісові ділянки в практичній діяльності використовуються ефективно. Про це свідчить збільшення питомої ваги лісових ділянок та поліпшення середніх таксаційних показників.

Основні показники лісового фонду (за матеріалами останнього базового лісовпорядкування)

№ п/п	Показники	Одиниці вимірю	Загальні обсяги за 2023 рік
1	Загальна площа земель лісового фонду	га	52430,3
2	Вкриті лісовою рослинністю землі	га	47587,2

3	Загальний запас деревостанів	тис. м ³	14000,02
3. 1	В т.ч. площа і запас за природним складом		
	Хвойні насадження	га/тис. м ³	252,7/76,27
	Твердолистяні насадження	га/тис. м ³	45574,1/13606,44
	М'яколистяні насадження	га/тис. м ³	1550,9/278,01
	Інші деревні породи	га /тис. м ³	209,5/39,3
3. 2	В т.ч. площа і запас за віковою структурою		
	Молодняки	га /тис. м ³	7273,8/538,68
	Середньовікові насадження	га /тис. м ³	25247,4/8481,6
	Пристигаючі насадження	га /тис. м ³	6531,0/2302,25
	Стиглі та перестійні насадження	га /тис. м ³	8535,0/2677,49
4	Середній запас на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель	м ³	294
5	Середня зміна запасу на 1 га	м ³	3,8
6	Площа природно-заповідного фонду	га	7667,3

Діагностична характеристика типів лісу викладена в Основних положеннях організації і розвитку лісового господарства Закарпатської області.

Існуючий розподіл деревних порід за групами віку відрізняється від оптимального і зумовлений структурою лісового фонду.

Основними причинами зміни площі вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок і загальніх запасів є прийомка земель, вирубування лісу, залячення не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок, переведення незімкнутих культур у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки, природний ріст насаджень.

Направленість і результативність ходу природного поновлення як на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках, так і під наметом лісу в регіоні вивчені добре. Висновки наукових досліджень і виробничого досвіду з природного поновлення лісу такі природне поновлення дуба на зрубах і під наметом лісу проходить незадовільно, успішне природне поновлення бука лісового, де проводяться поступові рубки.

4. Екологічні цінності

Лісові ділянки перспективні щодо виявлення і збереження видів флори та рослинних угруповань (об'єкти ПЗФ, ділянки, де планується проведення лісогосподарських робіт, пристигаючі, стиглі і перестійні насадження, екотонні ділянки та узлісся, вітровальні і буреломні ділянки, невеликі вирубки, галівини, рідколісся, приурочені горбистого рельєфу, схилів, а також сусідство лук, лісових культур, боліт та водойм тощо) необхідно попередньо визначати шляхом аналізу великомасивних карт, планів лісонасаджень та опитування місцевих краєзнавців, вчителів, працівників лісового господарства. На основі аналізу цих даних на території лісових кварталів необхідно закласти рекогносцирувальні маршрути довжиною 3-5 км, які слід прокладати вздовж лінійних елементів ландшафту:

квартальних просік, лісових доріг, стежок, узлісся з радіальним обстеженням навколошніх ділянок.

Під час моніторингових обстежень слід застосовувати такі методики досліджень: квартальні і точкові обліки видів флори та рослинних угруповань; облік їх чисельності на основі ішорічних матеріалах по зміні стану лісового фонду, зібраних державною лісовпорядною організацією, матеріалами польових обстежень збір інформації про факти реєстрації рідкісних видів рослин на території господарства від працівників лісової сторони.

Особливу увагу слід приділяти територіям існуючих і проектованих об'єктів ПЗФ, ділянок зі стиглими і перестійними насадженнями, екотонним і заболоченим ділянкам.

Для проведення окремих етапів моніторингових досліджень слід застосовувати спеціалістів-ботаніків науково-дослідних установ, ВУЗів, об'єктів ПЗФ, представників громадських організацій.

Для ефективного виявлення рідкісних представників видів груп флори необхідно проводити обстеження ділянок у різні сезони року під час вегетаційного періоду.

Під час проведення моніторингових ботанічних досліджень слід застосовувати ефективніші методики виявлення рідкісних видів флори та рослинних угруповань. Це підвищить ефективність проведення блоку спеціальних ботанічних досліджень на ділянках ПЗФ.

Особливу увагу під час проведення моніторингових ботанічних досліджень слід приділяти ключовим місцям концентрації рідкісних видів флори та рослинних угруповань, які можуть ставати осередками збереження біорізноманіття з певною циклічністю, якою я заношу як з природними сезонними циклами, так і з життєвими циклами видів флори. Посібник «Особливо цінні для збереження ліси: визначення та господарювання. Практичний посібник для України»).

Під час проведення моніторингових досліджень слід враховувати охоронний статус видів флори за списками: Червона книга України (категорії прийняті у виданні 1994 р.); МСОП – Червоного списку IUCN; СЧС – Європейського Червоного списку (European Red List, 1991, категорії наведені в Червоній книзі України (1994)); І-го або ІІ-го Додатків Конвенції (Бернської) про охорону дикої фауни та природних середовищ існування в Європі (1979); CITES I, II – видів, включених до І-го або ІІ-го Додатків Конвенції Вашингтонської про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, які перебувають під загрозою зникнення (1973); видів, включені до І-го або ІІ-го Додатків Конвенції Боннської про збереження мігруючих видів диких тварин; регіональних червоних списків.

Результати моніторингу заносити до таблиць наведених у додатку 1 та додаток 2

Лісові ділянки перспективні щодо виявлення і збереження помешкань рідкісних видів тварин (об'єкти ПЗФ, ділянки, де планується проведення лісогосподарських робіт, пристигаючі, стиглі і перестійні насадження, екотонні ділянки та узлісся, вітровальні і деревоміні ділянки, невеликі вирубки, галявини, рідколісся, приурочені горбистого рельєфу, схилів, а також сусідство лук, лісових культур, боліт та водойм тощо) необхідно передньо визначати шляхом аналізу великомасивних карт, планів лісонасаджень та розташування місцевих мисливців, краснавців, вчителів, працівників лісового господарства. Основі аналізу цих даних на території лісових кварталів необхідно закласти екологічно-сигналізаційні маршрути довжиною 3-5 км, які слід прокладати вздовж лінійних

елементів ландшафту: квартальних просік, лісових доріг, стежок, узлісся з радіальним обстеженням навколошніх ділянок.

Під час моніторингових обстежень слід застосовувати такі методики досліджень: керіврутні і точкові обліки хребетних тварин; обліки чисельності тварин по відбитках на снігу; обліки чисельності дрібних ссавців методом канавко-ліній; реєстрація і огляд слідів життєдіяльності, сховищ, гнізд, дупел, пір, хаток; збір пелеток птахів; обліки птахів під час міграцій і кочівель; реєстрація і збір безхребетних тварин; збір інформації про факти реєстрацій і помешкання рідкісних видів тварин на території господарства від працівників лісової охорони.

Особливу увагу слід приділяти територіям існуючих і проектованих об'єктів ПЗФ, ділянок зі стиглими і перестійними насадженнями, екотонним і заболоченим ділянкам.

Для проведення окремих етапів моніторингових досліджень слід застосовувати спеціалістів-зоологів науково-дослідних установ, ВУЗів, об'єктів ПЗФ, представників громадських організацій.

Для ефективного виявлення рідкісних представників різних груп хребетних необхідно проводити обстеження ділянок у різні сезони року (наприклад: зимовий період – хижі ссавці, ратичні, зимові стації тетерукових; весняний період (квітень-травень) – птахи на гніздуванні, місця концентрацій земноводних; літній період – безхребетні, плазуни, ящери; ранньоосінній період – передміграційні скучення птахів тощо).

Під час проведення моніторингових зоологічних досліджень слід застосовувати неефективніші методики виявлення рідкісних видів тварин та місць їх концентрацій. Це підвищить ефективність проведення блоку спеціальних зоологічних досліджень на ділянках ОЦЗТ. Приклад: дистанційне визначення (візуально, за звуками, за допомогою транзуктовими сигналами), нетривале відновлення (живоловними пастками, сітками, сачком); реєстрація тварин у водоймах і на берегах; реєстрація за слідами життєдіяльності (відбитки лап, екскременти, погризи, кормові рештки); пошук сховищ та гніzd; ведення обліків у нічний, сутінковий або денний час тощо.

Особливу увагу під час проведення моніторингових зоологічних досліджень слід приділяти ключовим помешканням з місцями сезонної концентрації тварин – їх скучення, пов'язані з міграціями, проходженням окремих фаз розвитку або репродукції (місця гону, токування, парування, гніздування). У кожній із груп тварин можуть бути свої особливості їх розподілу у просторі й часі, проте загалом кожна з великих систематичних груп (напр., комахи, птахи) має відмінні і доволі специфічні місця сезонної концентрації. Проте існують певні загальні закономірності, пов'язані з репродукцією і міграціями, коли тварини виявляються найбільш вразливими. Тобто, такі місця можуть ставати осередками збереження біорізноманіття з певною циклічністю, пов'язаною як з природними сезонними циклами, так і з життєвими циклами тварин (за: Посібник «Особливо цінні для збереження місця: визначення та господарювання. Практичний посібник для України»).

Прикладами ключових сезонних місць концентрації тварин можуть бути місця концентрації птахів на шляхах їхніх міграцій, місця зимівлі ссавців, місця розмноження та зимівлі плазунів і амфібій, місця пересту риб, місця виплоду рідкісних видів комах тощо, місця розмноження ратичних, міграційні коридори хижих тварин, місця токування рідкісних птахів. При визначенні ключових сезонних місць концентрації тварин необхідно спиратися на перелік раритетних видів, наведений у відповідних Додатках 6,7 Посібника.

Під час проведення моніторингових досліджень слід враховувати охоронний статус видів тварин за списками: Червона книга України (категорії прийняті у виданні 1994 р.);

МСОП – Червоного списку IUCN; ЄЧС – Європейського Червоного списоку (European Red List, 1991, категорії наведені в Червоній книзі України (1994)); II-го або III-го Додатків Конвенції (Бернської) про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування у Європі (1979); CITES I, II – видів, включених до I-го або II-го Додатків Конвенції (Вашингтонської) про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, які перебувають під загрозою зникнення (1973); видів, включених до I-го або II-го Додатків Конвенції (Боннської) про збереження мігруючих видів диких тварин; регіональних червоних списків.

На території лісонасаджень надлісництва виявлені рідкісні і зникаючі види фауни і флори, які охороняються згідно законодавства і висновку з оцінки впливу на довкілля у межах місць їх поширення. Також виділені охоронні зони місць поширення вказаних ~~ижче~~ видів флори і фауни.

**Актуальний список рідкісних видів флори та фауни, виявленіх на території
Берегівського надлісництва**

Назва виду українською мовою	Назва виду латинською мовою	Місце знаход. (лісництво)	Місце знаход. (квартал)	Місце знаход. (виділ)
Цибуля ведмежа	Allium ursinum	Берегуйфалівськел-во	21	2
		Ім. Маурера	24	4,8
		Берегуйфалівськел-во	26	13
		Чизайськел-во	41	23
		Шаланківськел-во	27	16, 23
Піденіжник звичайний	Galanthus nivalis	Берегуйфалівськел-во	28	16
		Берегуйфалівськел-во	56	8
		Берегуйфалівськел-во	023	4,5,8,20
		Берегуйфалівськел-во	19	9
		Берегуйфалівськел-во	20	16
		Берегуйфалівськел-во	21	6
		Чизайськел-во	016	
		Чизайськел-во	08	6,13
		Чизайськел-во	09	5
		Чизайськел-во	01	3,5
		Чизайськел-во	06	3
		Чизайськел-во	05	1
		Чизайськел-во	016	16
		Чизайськел-во	011	4
		Чизайськел-во	014	2
		Чизайськел-во	015	6
		Чизайськел-во	017	5
		Чизайськел-во	026	3
		Чизайськел-во	037	1
		Кільошськел-во	33	5,6
		Кільошськел-во	024	31
		Ім. Маурера	1,2,3	
		Ім. Маурера	34	1
		Ім. Маурера	32	1
		Ім. Маурера	47	1,3,4,5
		Ім. Маурера	33	2,3
		Берегуфалівське	019	9
		Затисянське	125	5
		Затисянське	122	15
		Затисянське	123	34,35
		Шаланківське	34	1,6
		Виноградівське	90	4,7
		Виноградівське	87	8
		Виноградівське	82	8
Піденіжник біlosніжний	Galanthus nivalis	Майданське	6,8,29,31, 33	
Шафран Гейфеля	Crocus heuffelianus	Ім. Морозова	18	20
		Берегуйфалівське	56	6,4,2,3
		Кільошськел-во	032	3
		Ім. Маурера	1-5, 11,14,17	
		Берегуйфалівське	36,37	
		Ім. Маурера	47	4,5,16,17

		Ім. Маурера	45	1,2,3,4,16	
		Затисянське	114	16	
		Затисянське	115	2,3,5,6	
		Шаланківське	1	1	
		Шаланківське	5	2	
		Шаланківське	6	5,6,8	
		Шаланківське	10	1,2,9	
		Шаланківське	13	4	
		Шаланківське	17	3	
		Шаланківське	19	7,19	
		Шаланківське	28	7,8	
		Шаланківське	31	5,10	
		Шаланківське	33	1,4	
		Шаланківське	39	2	
		Шаланківське	24	8,12,14,16	
		Шаланківське	22	5,12,13,21	
		Шаланківське	23	6,21,23	
		Виноградівське	79	39	
		Виноградівське	77	7	
		Виноградівське	83	3,5	
		ВЛНС «Березинка»	3	25,26,28	
		Мукачівське	23	8	
		Мукачівське	62	7	
5	Комоничок зігнутий	Succisellainflexa	Берегуйфалівське	56	16,17,18
			Берегуйфалівське	37	
			Берегуйфалівське	38	
			Ім. Маурера	39	
			Ім. Маурера	48	16
			Ім. Маурера	48	17
			Ім. Маурера	48	18
			Ім. Маурера	48	19
6	Білоцвіт весняний	<i>Leucojum vernum</i>	Берегуйфалівське	49	6,8,9,10
			Берегуйфалівське	50	2,3,4
			Ім. Маурера	1	
			Ім. Маурера	2	
			Ім. Маурера	3	
			Затисянське	123	36
			Затисянське	125	4,5,7,8,9,17, 18,19
			Шаланківське	1	1
			Шаланківське	4	7,14
			Шаланківське	7	2
			Шаланківське	11	4
			Шаланківське	14	7
			Шаланківське	34	7
			Шаланківське	38	4
			Шаланківське	22	2
			Шаланківське	21	3
			Майданське	6,8,29,31, 33	
7	Білоцвіт літній	<i>Leucojum aestivum</i>	ВЛНС «Березинка»	3	25,26,28
8	Гронянка ромашколиста	<i>Botrychium matricarifolium</i>	Мукачівське	39	
9	Тис ягідний	<i>Taxus baccata</i>	ВЛНС «Березинка»	3	20

10	Півники ненсправжньо- смикавцеві	<i>Iris pseudocyperus</i>	Мукачівське	27	
11	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i>	Ім. Морозова	16	32
			ВЛНС «Березинка»	19	10
			Мукачівське	18	10
			Чинадіївське	9	15
12	Зозулині слізни яйцеподібні	<i>Listera ovata</i>	Мукачівське	23	16
			ВЛНС «Березинка»	19	10
			Чинадіївське	10	23
			Чинадіївське	16	8
			Ім. Морозова	17	16
13	Зозульки плямисті	<i>Dactylorhiza maculata</i>	Мукачівське	53	2
			Мукачівське	4	8,18
			Мукачівське	14	3
			Мукачівське	39	19
			Чинадіївське	24	17
			Ім. Морозова	12	8
14	Зозульки травневі	<i>Dactylorhiza majalis</i>	Мукачівське	56	1
			Мукачівське	53	17
15	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i>	ВЛНС «Березинка»	14	2
			ВЛНС «Березинка»	19	1,10
			Ім. Морозова	17	5,16
			Чинадіївське	9	20
			Чинадіївське	29	5
			Мукачівське	18	22
			Кленовецьке	21	
16	Билинець довгорогий	<i>Gymnadenia conopsea</i>	Мукачівське	4	18
			Мукачівське	39	19
17	Коручка чемерникова	<i>Epipactis helleborine</i>	Мукачівське	18	10
			Мукачівське	4	8
			Мукачівське	69	6
			Мукачівське	33	32
			Чинадіївське	10	23
			Чинадіївське	16	8
			Чинадіївське	24	21
			Ім. Морозова	30	1
			Ім. Морозова	29	41
			Ім. Морозова	27	30
			Кленовецьке	3	22
			Кленовецьке	10	30
18	Зозулині черевички справжні	<i>Cypripedium calceolus</i>	ВЛНС «Березинка»	3	24
19	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i>	Мукачівське	52	12
			Мукачівське	27	2
			Ім. Морозова	17	16
			Ім. Морозова	30	1
			Кленовецьке	10	30
			Чинадіївське	36	33

			Чинадіївське	25	15
			Чинадіївське	10	14, 23
			Майданське	33	11, 12
20	Булатка довголиста	<i>Cephalanthera longifolia</i>	Мукачівське	21	9
			Мукачівське	20	7
			Мукачівське	27	2
			ВЛНС «Березинка»	19	10
			Чинадіївське	9	28
			Чинадіївське	36	30
			Ім. Морозова	29	2
			Ім. Морозова	30	3
21	Клокичка периста	<i>Staphylea pinnata</i>	Мукачівське	15	9, 10
			Ім. Морозова	29	2
			Затисяпське	143	14
22	Берека	<i>Sorbus torminalis</i>	Мукачівське	15	9, 10
			Мукачівське	63	7
23	Беладонна звичайна	<i>Atropa belladonna</i>	Майданське	10	
24	Козулька альпійська	<i>Rosalia alpina</i>	Мукачівське	15	9, 10
			Давківське	23	14
25	Плюскотілка червона	<i>Cicujus cinnaberinus</i>	Мукачівське	15	9, 10
26	Мухомор Цезаря	<i>Amanita calsarea</i>	Берегуйфалівське	51	7, 4, 6
			Ім. Маурера	7, 9, 10, 12,	
			Ім. Маурера	32	6, 7, 8, 9
			Берегуйфалівське	41	1, 2, 5
27	Вечірниця мала	<i>Nictalus leisleri</i>	Берегуйфалівське	21	2
				24	4
28	Вечірниця дозірна	<i>Nyctalus noctula</i>	Мукачівське	15	9, 10
29	Широковух звичайний	<i>Barbastella barbastellus</i>	Ім. Морозова		
30	Нічниця довговуха	<i>Myotis bechsteini</i>	Ім. Морозова		
31	Нічниця війчаста	<i>Myotis nattereri</i>	Берегуйфалівське	24	5
32	Лелека Чорний	<i>Ciconia nigra</i>	Берегуйфалівське	21	2
			Ім. Маурера	15	
			Берегуйфалівське	20	
			Ім. Маурера	33	
			ВЛНС «Березинка»	22	14
				(гнізда не виявлено)	
33	Красотіл пахучий	<i>Calosoma sycophanta</i>	Берегуйфалівське	21	7
34	Вусач великий дубовий	<i>Cerambix cergo</i>	Берегуйфалівське	21	2
			Ім. Маурера	24	7
			Берегуйфалівське	023	4
				020	1, 13
				021	3, 5
				022	16
				08	14
				09	7

		Чизайське	9	1
		01	6	
		02	6	
		05	1	
		06	3	
		04	13,36	
		012	13	
		013	11	
		015	8	
		016	19	
		Кідьоцьке	44	2
		018	7	
		024 „	9	
		Ім. Маурера	35, 22,30,31, 46,41	
		Затисянське	113	8,9
			115	11
			143	11,12
35	Голуб синяк	Columba nattereri	Берегуйфалівське	50
			Чизайське	16
			Ім. Маурера	29
				38
36	Тхір лісовий	Mustelaputorius	Берегуйфалівське	49
			Чизайське	19
			Чизайське	17
				39
			Ім. Маурера	50
				12,25,29, 37
37	Кіт лісовий	Felis silvestris	Берегуйфалівське	30
			Чизайське	17
				1
				10
			017	5
			Кідьоцьке	38
				6
			029	7
				030
				9
			Ім. Маурера	15,16,17,22, 23,24,29,30, 31,38,39,40
			Затисянське	143
			Шаланківське	14
			Виноградівське	79,81,87
			Майданське	22,24,25
			ВЛНС «Березинка»	3
			Ім. Морозова	35-39
38	Сипуха	Tyto alba	Чизайське	17
			Кідьоцьке	38
39	Жук олень	Lucanus cervus	Чизайське	1
			Кідьоцьке	42
			Ім. Маурера	24,25,41,46
			Затисянське	143
			Винорадівське	79,80,81, 83,84,89, 90,91,92
			Мукачівське	15
			Мукачівське	23
			Мукачівське	27
				9, 10 14,16,17 2,5,6

			Мукачівське	79	25
			ВЛНС «Березинка»	1	10
			ВЛНС «Березинка»	2	4,13
			ВЛНС «Березинка»	20	1,3
			Лавківське	23	14
			Лавківське	55	23
			Лавківське	60	1
40	Великий дубовий вусач	<i>Cerambyx cerdo</i>	Ім. Морозова	30	39
			Мукачівське	15	9,10
			Мукачівське	27	2,5,6
			Лавківське	55	23
41	Перелівниця велика	<i>Apatura iris</i>	Лавківське	59	19
42	Бджола тесля звичайна	<i>Xylocopa valga</i>	ВЛНС «Березинка»	1	1
43	Райдужниця велика	<i>Apatura iris</i>	Чизайське	10	9
			Ім. Маурера	1,2	
44	Пугач звич.	<i>Bubo bubo</i>	Чизайське	45	8
				17	17
			Ім. Маурера	22,30,31,39, 41	
				89	11
			ВЛНС «Березинка»	3 (гнізда не виявлено)	20-40
45	Трутовик зонтичний	<i>Polyporus umbellatus</i>	Кідьоніцькел-во	31	1
				31	8
			Ім. Маурера	16	
				48	16,17
				46	2,3
				45	3,5,7
46	Полоз лісовий	<i>Zamenis longissimus</i>	Кідьоніцькел-во	34	12
			Ім. Маурера	4,44,42, 43	
				37	12
				143	14,15
				115	14,16
			Затисянецьке	143	14,15
				115	14,16,17
			Ішланківське	4	5
			Винорадівське	79,80,81, 86,90	
			Майданецьке	1- 7,9,10,18,1 9,26-29	
			Чинадіївське	9	10
47	Красуня ліва	<i>Calopteryx virgo</i>	Ім. Маурера	3,4,5	
48	Дозорець-імператор	<i>Anax imperator</i>	Ім. Маурера	1,2	
49	Бабка перевязана	<i>Sympetrum pedemontanum</i>	Ім. Маурера	36,37	
50	Пиликохвіст лісовий	<i>Poeciliomachschmidtli</i>	Ім. Маурера	19	
				45	8
51	Махаон	<i>Papilio machaon</i>	Ім. Маурера	5,6	

52	Подалірій	<i>Iphiclusdespatalirius</i>	Ім. Маурера	1,2	
53	Мнемозина	<i>Parnassiusmnemosyne</i>	Ім. Маурера	1,2	
54	Люцина	<i>Hamearis</i>	Ім. Маурера	1	
55	Стрічкарка тополова	<i>Limenitispopuli</i>	Ім. Маурера	26,35,31	
56	Ялець-андруга європейська	<i>TelestessouffiaRisso</i>	Ім. Маурера	35,36	
57	Пічкур дунайський	<i>Romanogobiouranoscopus</i>	Ім. Маурера	35,36	
58	Марена звичайна	<i>Barbusbarbus</i>	Ім. Маурера	35,36	
59	Марена дунайсько-дністровська	<i>Barbus petenyi</i>	Ім. Морозова Ім. Морозова		
60	Минь річковий	<i>Lotalota</i>	Ім. Маурера Ім. Морозова	35,36	
61	Прісноводна мінога карпатська	<i>Eudontomyzon danfordi</i>	Ім. Морозова		
62	Кумка жовточерева	<i>Bombina variegata</i>	Ім. Морозова Мукачівське Мукачівське Мукачівське Мукачівське Кленовецьке Кленовецьке Кленовецьке Кленовецьке Кленовецьке Кленовецьке Майданське Майданське Майданське Чинадіївське Чинадіївське	30 15 63 67 66 8 15 21 25 31 11 12 17 9 36	10,15 9,10 9,18 17 16 9,10 1,2 11 22-28 18 1 4 19 28 1
63	Жаба прудка	<i>Rana dalmatina</i>	Майданське ВЛНС «Березинка» Чинадіївське Кленовецьке Мукачівське Чизайське Кідьошське Ім. Маурера Шаланківське	6,29,33,34, 35 6 36 31 58 5 45 29,32,40,41 1	16 1 4 9 1 1,4 6,11
64	Підорлик малий	<i>Aquila pomarina</i>	Ім. Маурера	11,14,16,17, 25	
			Виноградівське	82	12
65	Жовна зелена	<i>Picusvidis</i>	Ім. Маурера	4,5,6,7,8	
66	Нетонир звичайний	<i>Pipistrellus</i>	Ім. Маурера	4	
67	Мишівка лісова	<i>Sicistabetulina</i>	Ім. Маурера	5 4 5	

	Тхір лісовий	<i>Mustelaputorius</i>	Берегуйфалівське Чизайське Чизайське	12 25 29 37	
	Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>	Ім. Маурера Затисянське Ім. Морозова	25 29 132	
	Сальвія плаваюча	<i>Salvinianatans</i>	Ім. Маурера	35	
				36	
	Осока затінкова	<i>Carexumbrosa</i>	Ім. Маурера	29 30 31	
				31	
	Скопіякарніолієка	<i>Scopoliacarniolica</i>	Ім. Маурера	19	
				26	
	Водяний горіх плаваючий	<i>Trapanatans</i>	Ім. Маурера	35 36	
				30	
	Пармотремаперлинова	<i>Parmotremaperlana</i>	Ім. Маурера	31 38	
				38	
75	Шишкогриб	<i>Strobilomycesstrobila</i>	Ім. Маурера	4-12	
76	Бузок східно-карпатський	<i>Syringajosikaea</i>	Затисянське	125	3,4,5
	Мідянка звичайна	<i>Coronellaaustrriaca</i>	Затисянське	143	14
				143	15
				115	14,16,17
78	Саламандра плямиста	<i>Salamandras alamandra</i>	Затисянське	114	
			Виноградівське	79,80,81,83, 87,89,115	
				143	8
			Майданське	Сporadicn о в усіх кварталах	
			Чинадіївське	1	10
			Чинадіївське	24,29	
			Мукачівське	19	2
			Мукачівське	53	17
79	Тритон карпатський	<i>Lissotriton montandoni</i>	Ім. Морозова		
80	Тритон дунайський	<i>Triturus dobrogicus</i>	Ім. Морозова		
81	Сокіл сапсан	<i>Falco peregrinus</i>	Затисянське	143	4
				143	11
82	Фіалка біла	<i>Viola alba Besser</i>	Шаланківське	28	13
				34	4
83	Аспленій чорний	<i>Aspleniumadiantum-nigrumL.</i>	Шаланківське	27	4,10,11,13
				28	13
				32	4
84	Плаунокплауноподібний	<i>Selaginellaselaginoides</i>	Виноградівське	91	5,8

85	Ясен білоцвітний	<i>Fraxinus ornus</i>	Винорадівське	92	4,5
86	Ковила Закарпатська	<i>Stipa transcarpathica</i>	Винорадівське	90	5
				92	8
87	Боровик бронзовий	<i>Boletus aereus</i>	Винорадівське	84	14
			Винорадівське	91	1
88	Сова довгохвоста	<i>Strix Uralensis</i>	Винорадівське	88	5
89	Жовна зелена	<i>Picus viridis</i>	Мукачівське лісництво	15 „	9,10
90	Канюк степовий	<i>Buteo rufinus</i>	Кленовецьке лісництво	21 (гнізда не виявлено)	36
91	Підковик малий	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Ім. Морозова		
92	Нетопир лісовий	<i>Pipistrellus nathusi</i>	Мукачівське	15	9,10
93	Рясоніжка мала	<i>Neomys anomalus</i>)	Ім. Морозова		

Охорона видів рослин і грибів занесених до списку, на державному рівні ~~забезпечується шляхом~~ заходів:

- установка особливого правового статусу, заборона або обмеження їх використання,
- врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня,
- системна робота щодо виявлення місць їх зростання, проведення постійного спостереження за станом популяцій, пріоритетного створення на територіях, де вони зростають системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються,
- урахування спеціальних вимог щодо охорони під час розміщення продуктивних сил, зведення господарської діяльності, вирішенні питань відведення земельних ділянок, розробки проектної та проектно-планувальної документації, екологічної експертизи.

5. Природоохоронні заходи

Заходи із збереження рідкісних видів та тих, що перебувають під загрозою ~~проводяться~~ у відповідності до :

- охоронних зобов'язань по ПЗФ;
- наказу «Про оцінювання та реєстрацію в межах лісового фонду підприємства ~~загальні~~ особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) та їхнього стану»;
- наказ «Про виявлення рідкісних видів, їх охорону і моніторинг по Берегівському ~~лісництву~~;
- програма навчання з працівникам державної лісової охорони Берегівському ~~лісництва~~ щодо виявлення, охорони та моніторингу рідкісних, зникаючих та занесених ~~до~~ Червоної книги України видів флори та фауни на території лісового фонду ~~лісництва~~;
- наказ «Про особливості відведення лісосік та дотримання вимог лісової сертифікації ~~за~~ схемою FSC. при проведенні рубок»

В межах площ ОЗЛД обмежене господарювання згідно законодавства.

Обов'язковим є проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і ~~зведення~~ лісосік головного користування та рубок поліпшення якісного складу лісів.

При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти біорізноманіття, згідно ~~переліку~~ ключових біотопів та об'єктів біорізноманіття та їх опису. Проведення картування

місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.

При лісозаготівлях враховуються календарні строки проведення заходів (режиму типі) та безпечних для довкілля технологічних процесів, режиму охорони.

Контроль лісництв за дотриманням працівниками під час виконання лісогосподарських заходів, природоохоронних вимог. Проведення рейдів лісовою охороною.

Проводиться інформування громадськості та зацікавлених сторін про наявність рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, та оселищ, встановлених режимів охорони.

Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення і рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин.

Водних об'єктів і узбережжих зон.

- Утримування площацьких для миття техніки в належному стані.
- Забезпечення наявності достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення.
- Напрямок трелювання, проведення борозен під час підготовки ґрунту чи створенні мін смуг, розміщується вздовж схилів.
- Дотримання режиму охорони при плануванні рубок (рубки головного користування заборонені).

Ландшафтної сполученості, включно із еко-коридорами.

У наділніцтві елемент ландшафтної сполученості представлений частиною Смарагдової мережі України.

Території виділені для включення до Смарагдової мережі

Назва лісництва	Перелік кварталів	Площа, га	Коротка характеристика території
Кідьошське	64-81, ч.кв.82, ч.кв. 88, 89-90	2010,0	UA0000270 Ponyzzia Borzhavy
Чизайське	ч.кв. 108	22,0	UA0000271 Koson
Виноградівське	81-85, 87-92	1254,1	UA0000006 Carpathian Biosphere Reserve
	93-102		UA0000269 Vynohradivska Tysa
Шаланківське	1, 4, 7, 8, 11-19	892,1	UA0000270 Ponyzzia Borzhavy
Затисянське	128-132	750,7	UA0000269 Vynohradivska Tysa
	142, 144, 145		UA0000268 Okli Hed
	143		UA0000006 Carpathian Biosphere Reserve
Разом		4928,9	

Наявність прилісів, квазіприлісів і природних лісів

Назва лісництва	Квартал	Виділ, підвиділ	Площа, га	Коротка характеристика території
1. Природні ліси				
Затишанське	122	15	29,3	Ділянка букових пралісів.

Репрезентативні ділянки.

Відповідно встановленого режиму охорони, заплановано тільки різні види моніторингу.

Особливих цінностей для збереження.

Основними господарськими заходами, що заплановані в ОЦЗ є:

- Рубки догляду.
- Вибіркові санітарні рубки.
- Протипожежні заходи.

Особливостями проведення лісогосподарських заходів в ОЦЗ є:

- Під час проведення рубок догляду зберігається природне поновлення цінних видів, особливо коли йому загрожує небезпека витіснення іншими видами.
- Методи та способи проведення рубок догляду мають забезпечувати мінімальне порушення лісового середовища й дерев, що залишаються, тому інтенсивність рубок догляду за лісом знижено.

План виявлення і взяття під охорону особливих цінностей для збереження ОЦЗ

Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону особливо цінних для збереження лісів	Заходи щодо охорони особливо цінних для збереження лісів	Хто проводить
Проведення консультацій з зацікавленими сторонами щодо визначення розташування відтворювальних ділянок мисливських господарств на території надлісництва	Оголошення режиму тиші та обмеження господарської діяльності в період з 01.04 по 15.06	Спеціаліст надлісництва, зацікавлені сторони
З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти ліси високої природоохоронної цінності та залишки ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціаліст надлісництва, зацікавлені сторони
Проведення обстеження земельних лісових ділянок при проведенні безперервного лісовпорядкування, відводах і таксації лісосік рубок головного користування і оздоровлення лісів	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціаліст надлісництва, лісничі, зацікавлені сторони
При виявленні, виділяються ОЦЗ		
Проведення картування ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	На картах-схемах по лісництвах наносяться ОЦЗ	Спеціаліст надлісництва, лісничі

Площі лісів високої природоохоронної цінності, що охороняються

На території Берегівського надлісництва виділені і охороняються особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗ), загальна площа яких складає 12570,81 га, на яких щорічно проводиться моніторинг стану. Площі ділянок ОЦЗ в розрізі особливих цінностей для збереження приведено нижче:

ОЦЗ 1 – Видове різноманіття. Концентрації біологічного різноманіття, включно з ендемічними, рідкісними видами і видами, що перебувають під загрозою, або зникають, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях – 7308,81 га.

ОЦЗ 3 – Екосистеми та оселища. Рідкісні й такі, що перебувають під загрозою або зникають екосистеми, оселища або рефугіуми – 2207,6 га.

ОЦЗ 4 – Критичні послуги екосистем. Основні послуги екосистем у критичних ситуаціях, включно із захистом водозборів і запобіганням ерозії вразливих ґрунтів і схилів – 3054,4 га.

Надлісництво визначає та вживає ефективних заходів із запобігання негативним впливам господарської діяльності на цінності довкілля, пом'якшує та виправляє ті впливи, що стаються, пропорційно до їх масштабу, інтенсивності та ризику.

У надлісництві виділені репрезентативні ділянки, які виділялися пропорційно до розрізу категорій земель по підприємству. Заходи з їх охорони та відновлення, у т.ч. й у плантаціях, є пропорційними до охоронного статусу та цінності таких екосистем на ландшафтному рівні, а також масштабу, інтенсивності та ризику господарської діяльності.

Ця оцінка сприяє прийняттю екологічного і соціального управлінського рішення щодо реалізації запланованої діяльності з урахуванням екологічних наслідків і громадської думки, а також дає можливість розробити заходи по зменшенню впливу на довкілля.

На території надлісництва, при господарюванні, можливі наступні негативні впливи:

- ерозія і ущільнення ґрунту, зниження його родючості (у випадку руху техніки в межах виділеної технологічної частини лісосіки вплив кваліфікується як не значний у інших випадках вплив кваліфікується як значний);

- порушення гідрологічних і ґрунтових умов, накопичення води у водотоках та водозборах, зміни в дренажному режимі річок і рівчаках ;

- фрагментація місць знаходження видів флори і фауни занесених до Червоної книги України, та інших охоронних списків, зміна видового складу рослин і тварин (у випадку знищення, пошкодження оселищ та місць гніздування, відтворення і розмноження наявних на ділянці та на прилеглій території вплив кваліфікується як суттєвий);

- забруднення ґрунту і води ПММ, виробничими відходами і побутовим сміттям(у випадку виявлення фактів забруднення ґрунту і води ПММ;

- вплив на довкілля на ландшафтному рівні з врахуванням сусідніх ландшафтів (у випадку змін гідрологічного режиму території, температурного режиму та інших суттєвих кліматичних чинників кваліфікувати вплив як суттєвий).

6. План господарських заходів

Головне користування лісом

Розподіл вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок на включені та виключені з розрахунку рубок головного користування за даними лісовпорядкування.

Значні розходження по виходу ділової деревини по хвойному і твердолистяному господарству соснової і дубової господарських секцій між даними лісгоспу і лісовпорядкування пояснюються станом насаджень на час відводу їх в рубку.

На ревізійний період лісовпорядкуванням проектується суцільний спосіб рубки у відповідності з «Правилами рубок головного користування України», К., 2010.

Розрахунок обсягу рубок головного користування на ревізійний період, виконаний на комп'ютері за спеціальною програмою.

Розрахункова лісосіка - щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Розрахункова лісосіка рубок головного користування по Берегівському надлісництву обрахована Українським державним проектним лісовпоряддним виробничим об'єднанням (ВО«УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ») згідно Методики визначення розрахункової лісосіки, затверджено наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 22.11.2012 №603

Розрахункова рубок головного користування лісосіка запроектована лісовпорядкуванням

	Всього, куб.м	в тому числі по господарствах									
		хвойно-му	в тому числі за госпекціями		твёрдо-листя-ному	в тому числі за госпекціями				м'яко-листвя-ному	в тому числі за госпекціями
			ялиновою	дубовою		буко-вою	ясене-вою	грабо-вою			
Берегівське надлісництво	56650	300	300	56210	25250	25980	2150	2830	140	140	

Заготівля деревини та її вивезення на 2025 рік планується в частковому обсязі обсягом 16,4 тис.м.куб. у межах розрахункової лісосіки.

Приймаючи розрахункову лісосіку лісовпорядкування керувалося принципами забезпечення невиснажливого і рівномірного користування лісовими ресурсами, збереженням умов відтворення високопродуктивних стійких насаджень, їх екологічних та інших корисних властивостей.

Розміщення рубок головного користування

Розміщення рубок головного користування проведено з урахуванням наявного експлуатаційного фонду по лісництвах, стану насаджень. Планується постапіє освободження лісосічного фонду з врахуванням проекту будівництва лісогосподарських доріг. При територіальному розміщенні лісосік дотримано встановлені Правилами рубок широта,

довжина, площа, спосіб і термін примикання лісосік, напрямок рубки і кількість зрубів у кварталі.

По кожному лісництву на ревізійний період складені відомості рубок головного користування в які внесені з групуванням за п'ятиріччями виділи (частина виділів) стиглих і перестійних деревостанів, можливих для експлуатації.

Протягом ревізійного періоду крім зазначених у відомості лісових ділянок в рубку, можуть надходити і інші можливі для експлуатації ділянки лісу, які на рік рубки досягли віку стигlosti. Відведення таких насаджень в рубку можливе в разі, якщо вони вимагають проведення термінової рубки в зв'язку з їх поникодженням, усиханням, з втратою захисних функцій, в розладнаних насадженнях, в насадженнях, які в установленому порядку підлягають розчищенню в зв'язку будівництвом; у випадку коли неможливо розмістити по певних господарських секціях наявний лісосічний фонд згідно встановленої розрахункової лісосіки через необхідність дотримання встановлених термінів примикання лісосік; в зв'язку з будівництвом лісових доріг (їхньою відсутністю), а також в інших випадках, що не входять в протиріччя з положеннями чинних нормативних документів, які регламентують проведення рубок головного користування.

Рубки формування та оздоровлення лісів

Рубки догляду за лісом

Під час проведення польових лісовпорядних робіт були виявлені насадження, які потребують проведення рубок догляду за лісівничими вимогами на час проведення таксажій.

Друга лісовпорядна нарада прийняла обсяги рубок догляду.

Для підтвердження правильності запроектованих обсягів рубок догляду в приведено розподіл за повинотами площі насаджень у віці рубок догляду і призначених в рубку.

Неповне охоплення рубками догляду насаджень пояснюється не призначеним освітлення і прочищення в насадженнях, що зростають в сиріх і мокрих типах лісороєлінних умов, крім міщаних соснових насаджень, як передбачено протоколом першої лісовпорядної наради.

Зaproектований іцірчний обсяг рубок формування і оздоровлення лісів, заходів пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового господарства наведений у таблиці:

Вид рубок	Площа, га	Разом по надлісництву		
		Стовбурний запас, тис.м ³	Запас ліквідної деревини, тис.м ³	Запас ділової деревини, тис.м ³
Освітлення	187,2	0,70	-	-
Прочищення	254,1	2,42	-	-
Прорізування	136,0	3,34	2,28	-
Прохідне рубання	750,5	50,83	42,75	3,85
Санітарна рубка вибіркова	1507,7	25,65	21,62	3,00
Санітарна рубка суцільна	6,4	1,76	1,37	0,30
Рубки, пов'язані з реконструкцією насаджень	-	-	-	-
Інші рубки формування і оздоровлення лісів	51,2	0,65	0,09	-
РАЗОМ	2893,1	85,35	68,11	7,15

Виконання запроектованих іцірічних обсягів рубок догляду в сучасних умовах господарювання, залежить в основному від економічних чинників, фінансового забезпечення на проведення рубок догляду та попиту на деревину.

Запроектована інтенсивність рубок догляду, вихід ліквідної і ділової деревини у порівнянні з фактичним в середньому за ревізійний період суттєво не відрізняється. Лісовпорядкуванням рекомендується комбінований метод проведення рубок догляду, який поєднує принципи низового і верхового догляду.

Способи організації і виконання рубок догляду рекомендуються такі: по ділянках та поквартальний спосіб у кварталах із загальною концентрацією ділянок, що потребують рубок догляду та санітарних рубок.

Проведення рубок догляду в рекреаційних лісах і лісах спеціального призначення повинні бути направлені як на досягнення максимальної продуктивності насаджень так і найбільшого в задоволенні рекреаційних потреб громадян, забезпечення фауни і флори та збереження протипожежної безпеки. Також метою рубок догляду є поліпшення складу декоративних якостей насаджень, поліпшення просторового необхідних типів ландшафтів.

Обсяги запроектованих основних видів рубок

№ п/п	Найменування робіт, заходів	Один вимірю	План I Квартал	План II Квартал	План III Квартал	План IV Квартал	Разом
			обсяг	обсяг	обсяг	обсяг	
1	2	4	5	6	7	8	9
І	Рубки догляду за лісом, усього, у тому числі:	га	47,6	150,6	219,7	121,6	539,5
		куб.м загал.	1110,0	2329,0	3820,0	2570,0	9829,0
		куб.м ліквідна	1020,0	1588,0	2744,0	2108,0	7460,0
		куб.м ділова	114,0	204,0	242,0	177,0	737,0
	освітлення	га	0,0	43,9	52,4	14,3	110,6
		куб.м	0,0	280,0	322,0	108,0	710,0
	прочищення	га	0,0	36,8	50,8	14,3	101,9
		куб.м	0,0	331,0	466,0	150,0	947,0
	проріджування	га	0,0	0,0	3,4	2,4	5,8
		куб.м загал.	0,0	0,0	21,0	17,0	38,0
		куб.м ліквідна	0,0	0,0	16,0	13,0	29,0
		куб.м ділова	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ІІ	прохідні рубки	га	47,6	69,9	113,1	90,6	321,2
		куб.м загал.	1110	1718,0	3011,0	2295,0	8134,0
		куб.м ліквідна	1020	1588,0	2728,0	2095,0	7431,0
		куб.м ділова	114	204,0	242,0	177,0	737,0
	Інші види рубок формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства, усього, у тому числі:	га	283,3	245,9	280,3	335,6	1145,1
			7991,0	10492,0	9931,0	10003,0	38417,0
		куб.м загал.	7253,0	10073,0	9757,0	9322,0	36405,0

	куб.м ділова	1036,0	920,0	1622,0	1510,0	5088,0
1. Санітарні рубки, усього, у тому числі:	га	283,3	245,9	279,8	335,6	1144,6
	куб.м загал.	7991,0	10492,0	9906,0	10003,0	38392,0
	куб.м ліквідна	7253,0	10073,0	9742,0	9322,0	36390,0
	куб.м ділова	1036,0	920,0	1622,0	1510,0	5088,0
2 вибіркові санітарні	га	283,3	245,9	279,8	335,6	1144,6
	куб.м загал.	7991,0	10492,0	9906,0	10003,0	38392,0
	куб.м ліквідна	7253,0	10073,0	9742,0	9322,0	36390,0
	куб.м ділова	1036,0	920,0	1622,0	1510,0	5088,0
3 сучільні санітарні	га					0,0
	куб.м загал.					0,0
	куб.м ліквідна					0,0
	куб.м ділова					0,0
Інші заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства	га			0,5		0,5
	куб.м загал.			25,0		25,0
	куб.м ліквідна			15,0		15,0
	куб.м ділова			0,0		0,0
3 Усього по підрозділу 1.2	га	330,9	396,5	500,0	457,2	1684,6
	куб.м загал.	9101,0	12821,0	13751,0	12573,0	48246,0
	куб.м ліквідна	8273,0	11661,0	12501,0	11430,0	43865,0
	куб.м ділова	1150,0	1124,0	1864,0	1687,0	5825,0
<i>2.1 Заготівля деревини в порядку рубок головного користування</i>						
Заготівля деревини, усього	га	17,8	12,7	12,1	14,6	57,2
	куб.м загал.	5499,0	3923,0	4399,0	5137,0	18958,0
	куб.м ліквідна	4998,0	3186,0	3769,0	4412,0	16365,0
	куб.м ділова	1251,0	1076,0	1477,0	1477,0	5281,0
1 в т.ч. поступові	га	4,0	4,9	2,4	6,0	17,3
	куб.м загал.	796,0	1069,0	441,0	1408,0	3714,0
	куб.м ліквідна	724,0	894,0	354,0	1237,0	3209,0
	куб.м ділова	294,0	407,0	161,0	500,0	1362,0
1 з них кінцевий прийом	га	2,0	2,5	0,0	2,5	7,0
	куб.м загал.	398,0	583,0	0,0	566,0	1547,0
	куб.м ліквідна	362,0	493,0	0,0	477,0	1332,0
	куб.м ділова	147,0	201,0	0,0	185,0	533,0
1 в т.ч. сучільні	га	13,8	7,8	9,7	8,6	39,9
	куб.м загал.	4703,0	2854,0	3958,0	3729,0	15244,0
	куб.м ліквідна	4274,0	2292,0	3415,0	3175,0	13156,0
	куб.м ділова	957,0	669,0	1316,0	977,0	3919,0

Санітарні рубання проводиться на основі матеріалів обстежень відповідно до Санітарних правил в лісах України №756 від 26.10.2016р.

Побічні лісові користування відповідно до Рішення на погоджені ліміти на спеціальне використання лісових ресурсів при здійсненні побічних лісових користувань, заготівлі другорядних лісових матеріалів на 2021-2025 роки Розпорядження голови Рівненської ОДА №229 від 16.05.2024р

Роботи проводяться з дотриманням «Методичних вказівок з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місця заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України» та «Інструкції з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів»

Виконання запроектованих лісовпорядкуванням заходів в значній мірі буде сприяти підвищенню продуктивності лісів, покращенню санітарного стану деревостанів, посиленню захисних клімато-регулюючих функцій лісу, задоволення місцевих потреб в лісовых матеріалах і паливі.

Санітарні рубки

Для покращання санітарного стану лісового фонду лісовпорядкуванням запроектовано проведення суцільних і вибіркових санітарних рубок.

На наступні роки ревізійного періоду обсяги санітарних рубок встановлюються виходячи з фактичного санітарного стану деревостанів.

Решту сухостійної і пошкодженої деревини планується вирубати під час рубок головного користування, рубок догляду та інших рубок.

Інші заходи з формування і оздоровлення лісів

Поодинокі дерева проектиуються до рубки під час головного користування та санітарних рубок.

Відтворення лісів

В ревізійному періоді відтворення лісів проєктується лісовідновлення на не вкритих лісовою рослинністю (рідколісся, зруби, загиблі насадження), на зрубах ревізійного періоду, а також вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках (галявини), які призначаються для створення лісовых насаджень.

Планові обсяги по лісокультурним роботам

№ п/п	Найменування робіт, заходів	Один виміру	План І кв.	План ІІ кв.	План ІІІ кв.	План ІV кв.	Разом
			обсяг	обсяг	обсяг	обсяг	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.4. Відновлення лісів на землях, наданих у постійне користування							
1	Садіння і висівания лісу, усього, у тому числі: садіння лісу вісівания	га		28,4		13,0	41,4
		га		28,4		13,0	41,4
		га					
2	Сприяння природному поновленню	га		2,9			2,9
3	Догляд за природним поновленням в переводі на однократний	га			2,9	0,9	3,8
4	Реконструкція насаджень	га					
5	Догляд за лісовими культурами в переводі на однократний	га		87,6	132,8	64,1	284,5
6	Доповнення лісовых культур	га		16,7		23,5	40,2
7	Обробіток ґрунту під лісові культури, усього, у тому числі: під лісові культури наступного року	га		28,4		13,0	41,4
		га					

	Заготівля лісового насіння, усього,	кг			2930,0	2930,0
	у тому числі: сосни звичайної	кг				
	сосни палласа	кг				
8	ялини	кг				
	дуба звичайного	кг			2750,0	2750,0
	бука	кг				
	інші	кг			180,0	180,0
	Вирощування садівного матеріалу в розсадниках, усього	га			1,592	1,592
	в тому числі	тис.шт			327,12	327,12
	вирощування сіянців та укорінених живців	га			1,492	1,492
9	з них із закритою кореневою системою	тис.шт			325,12	325,12
	вирощування саджанців	га			0,1	0,1
	з них із закритою кореневою системою	тис.шт			2,0	2,0
	Догляд за лісовими розсадниками в переведі на однократний	га	1,358	1,372		2,730

Лісовідновлення

Термін відновлювального періоду для ділянок, призначених для природного поповлення, прийнятий в середньому 6 років.

Період лісовідновлення для ділянок, призначених для сприяння природному поновленню, прийнятий 5 років. Сприяння природному поновленню передбачає проводити шляхом нарізування борозен і рихлення ґрунту.

Створення лісової культури передбачається в загиблих насадженнях, рідколіссях - 10 років, на лісосіках суцільних санітарних рубок - в наступний після рубки рік.

Лісорозведення

До фонду лісорозведення лісовпорядкуванням віднесе рослинністю лісової ділянок (галавини, пустирі).

Термін заліснення встановлюється 5 років.

Термін створення лісової культури лісорозведення встановлюється 2 роки.

Створення лісової культури шляхом лісовідновлення і згідно технологічних схем, природного поновлення, типу лісорослинних умов, особливостей ділянки в технологічній схемі вказані способи обробітку ґрунту, спосіб створення, схема змішування порід, тощо. Технологічні схеми складені на основі «Типів лісової культури за лісорослинними зонами» ухвалені секцією організації управління лісовим господарством науково-технічної ради Держкомлісгоспу України (протокол № 1 від 18 березня 2010 року). Розподіл запроектованих загальних обсягів лісової культури за технологічними схемами.

Протягом перших 4-х років за лісовою культурою кратного догляду за схемою 4-3-2-1.

Доповнення лісової культури, які створюватимуться новинно проводиться при відпаді більше 15%, як правило весною наступного року після садіння культур. Доповнення культур передбачається проводити ручним способом під меч Колесова сіянцями дворічного віку.

Використання угідь і ресурсів побічних користувань

У надлісництві є такі види побічних користувань: збір грибів і ягід, розміщені пасіки.

Заготівля недеревної лісової продукції

(кг, у цілих числах)

Найменування недеревної лісової продукції	Кількість заготовленої недеревної лісової продукції
Розміщення пасіки, бджолосімей.	200

Обґрунтування розміру обсягів заготівлі деревини та ПДЛП

Розрахункова лісосіка - щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Обсяги запроектованої заготівлі ліквідної деревини, 60,23 тис. м³, із якої 72,8% - рубки формування та оздоровлення лісів. Рубки пов'язані з веденням лісового господарства виконуються в межах розрахункової лісосіки.

Виконання запроектованих лісовпорядкуванням заходів в значній мірі буде сприяти підвищенню продуктивності лісів, покращенню санітарного стану деревостанів, посиленню захисних кліматорегулюючих функцій лісу, задоволення місцевих потреб в лісовых матеріалах і паливі.

В цілому на кінець нинішнього ревізійного періоду значні зміни в загальній структурі лісового фонду не відбудуться. Одночасно, як результат рубок формування та оздоровлення лісів, пройдуть позитивні зміни в породному складі лісового фонду у частці насаджень штучного походження.

Діяльність надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості.

Територія одиниці господарювання згідно лісовпорядкування не забруднена радіонуклідами.

Враховуючи загальний екологічний та санітарний стан лісів надлісництва, лісовпорядкуванням проектується ведення лісового господарства в лісовому фонді на біосферних принципах, які крім підвищення продуктивності і стійкості лісів в умовах антропогенозу, включають підвищення ефективності їх екологічного використання (збільшення буферної місткості екосистем, оптимізацію структури ландшафтів) забезпечення збереження біорізноманіття. Проектом передбачається виконання лісогосподарських заходів за спеціалізованими екологічними технологіями та ефективне впровадження управління лісами на ландшафтній основі.

Опис і обґрунтування використання відповільної заготівельної техніки та устаткування.

Економічна діяльність надлісництва ґрунтується на заготівлі і реалізації деревини від рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів.

Рубка стиглого лісу, - це збір лісового врожаю, що в лісівничій науці трактується як перша фаза лісовідновлення. Виходячи із конкретних умов зростання на ділянці, де проводяться вирубки стиглого лісу, в залежності від прийнятого рішення щодо лісовідновлення, планується застосовувати відповідну систему рубання.

Лісозаготівельні роботи плануються проводити способами, які виключають або обмежують негативний вплив на довкілля та лісовідновлення. На кожну лісосіку видається лісорубний квиток, який дає право на заготівлю деревини. У лісорубних квитках зазначається спосіб рубки і очищенні лісосіки, наявність підросту, насінників, ключових біотопів та об'єктів, які повинні бути збережені під час розробки лісосіки.

Лісосіки всіх видів рубок передаються підряднику в розробку по акту. На кожну лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з врахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт. Технологічна карта вміщує, зокрема, перелік підготовчих робіт, визначає схему розробки лісосіки з нанесення на ній виробничих об'єктів, устаткування, шляхів, волоків, способи виконання лісозаготівельних операцій (валка, обрубка сучків, розрізування стовбурів на сортименти, їх сортування і трелювання, штабелювання, навантаження і вивезення деревини, очищенні місць рубок), черговість розробки насік, передбачає заходи щодо охорони праці та природоохоронні заходи (занебігання ерозії ґрунтів, збереження ключових біотопів і об'єктів тощо).

Під час проведення підготовчих робіт на лісосіці та на відстані 50 метрів за межею лісосіки по її периметру, вздовж лісовозних доріг та діючих трелювальних шляхів, в радіусі 50 метрів від місця розміщення обігрівального приміщення, верхніх складів, місця розміщення техніки та паливно-мастильних матеріалів звалиють усі намічені небезпечні дерева.

Облаштовуються місця для обігріву та відпочинку, встановлюються знаки безпеки на стежках та дорогах, які проходять через лісосіку.

Підготовчі роботи проводить бригада, що виконує основні лісосічні операції.

Всі лісосічні роботи виконуються у відповідності з вимогами карти технологічного процесу розробки лісосік.

Чинники, які впливають на вибір лісозаготівельної техніки і обладнання наступні:

- технологія лісозаготівель, яка включає і спосіб заготівлі деревини (хлистовий чи сортиментний),
- площа лісосіки,
- об'єм стовбура і запас деревини на лісосіці,
- розташування, ґрунти і рельєф,
- відстань трелювання і вивезення деревини,
- спосіб очищенні лісосік від порубкових решток.

На підприємстві застосовується сортиментний спосіб заготівлі деревини, який дає змогу використовувати колісні трактори та машини.

Звалювання дерев, обрізування сучків, розрізання стовбурів на сортименти проводиться бензопилами Штиль.

Після розрізування стовбурів на сортименти проводиться їх трелювання тракторами різних модифікацій ЛКТ - 80 та МТЗ-82 «Беларусь».

Тип тракторів - колісні універсальні класу 1,4.

Застосування на лісозаготівлях швидкохідних колісних тракторів, які оснащені різноманітним технологічним обладнанням, дає можливість трелювати і одночасно сортити деревину по породах, сортиментах, розмірах, групах діаметрів, сортах тощо.

Трактори, які використовуються на підприємстві, характеризуються по відношенню до гусеничних тракторів країною маневреністю та ергономікою, тобто є більш комфорними і пристосованими для використання. Але головне, що вони в меншій мірі впливають на ґрунтovу поверхню і пошкодження підросту, кореневої системи ростучих дерев та надґрунтового покриву трав'яних і кущових рослин. По наших спостереженнях на лісосіках поступових рубок та суцільних рубках із збереженням підросту збереженість підросту достатньо висока (до 70%). У місцях поодиноких проїздів колісної техніки

дрібний підріст не зазнає особливих пошкоджень, а лише приминається до поверхні ґрунту.

Рубки головного користування проводяться як в ялинових так і в листяних деревостанах з загальним запасом деревини близько 300 м³/га, при середній площі лісосіки 0,9 га., і середньому об'ємі стовбура в корі близько 1м³ (діаметр 34 см).

Рельєф лісосік рівнинний. По характеру ґрунтоутворюючих відкладів на території лісгоспу найбільше розповсюджені дерново-підзолисті ґрунти, на яких багаторазовий прохід техніки по одному сліду (волоку) навіть після літніх опадів не впливає на прохідність і не призводить до значного пошкодження ґрунту. Такі лісосіки можливо освоювати на протязі року.

Наступними за величиною розповсюдження є болотні та дернові ґрунти. Інші різновидності ґрунтів: болотно-підзолисті, лучно-болотні, лужні - займають незначні площи які мають підвищену вологість, на протязі всього теплого періоду року, де трактори ЛКТ – 80, МТЗ - 82 швидко порушують рослинний покрив і утворюють глибоку колію на волоках або зовсім не мають можливості проїзду, освоюються в зимовий період при замерзанні ґрунту.

В Акті обстеження лісосік для кожної лісосіки вказується сезон заготівлі. На основі Акту обстеження проводиться розподіл лісосічного фонду на зони літньої і зимової заготівлі і вивозки.

На лісосічних роботах впроваджена бригадна форма праці. Бригада виконує весь комплекс робіт від звалювання до очистки лісосіки від порубкових залишків. Виконану роботу приймає майстер лісу даної дільниці. Крім того майстер веде електронний облік деревини, займається відпуском деревини та складає звіт про рух лісопродукції.

Одночасно із заготівлею деревини та після її закінчення проводиться очищенння лісосіки від порубкових залишків.

В залежності від лісорослинних умов і вимог лісовідновлення застосовуються такі способи очищення лісосік:

- збирання порубкових решток у купи та вали для перегнівання в місці збирання;
- збирання порубкових решток у купи з наступним їх спалюванням.

Спалювання забороняється проводити в пожежно-небезпечний період.

7. МОНІТОРИНГ ЛІСІВ

Опис програми моніторингу

Приріст та обсяги заготовленої деревини. Цілі господарської діяльності.

Забезпечує:

- система базового і безперервного лісовпорядкування;
- система ЕОД;
- дотримання Процедури системи моніторингу виконання плану та завдань для Берегівського надлісництва

- методичні вказівки з відведення і таксації лісосік, видачі лісо місць заготівлі деревини в лісах Держкомлісгоспу;

- планування рубок формування і оздоровлення лісозахисту і ліспроекту;

Дотримання вимог:

- охоронних зобов'язань;
- положення про об'єкти ПЗФ;

Інші законодавчі і нормативні документи що регламентують окремі аспекти лісогосподарської діяльності: виробничо-фінансовий план, ЛГ-10, та інші.

Особливі цінності для збереження. Програма моніторингу особливих цінностей для збереження (ОЦЗ)

Передмова

Ця програма розроблена на виконання критерію 9.4 FSC Національного стандарту системи ведення лісового господарства для України.

Головна мета моніторингу ОЦЗ – визначити чи виконуються стратегії збереження ОЦЗ та чи не шкодять господарські заходи ідентифікованим ОЦЗ. Результати моніторингу надають співробітникам надлісництва актуальну інформацію про ОЦЗ, які зустрічаються в межах лісового фонду підприємства, і є основою для внесення змін “до” стратегій збереження або коригування планів господарювання. Однією із загальних і поточних цілей моніторингу є поступове накопичення інформації про наявні ОЦЗ та території де вони ідентифіковані. На підставі цієї інформації можна оцінити, чи зберігаються ОЦЗ та чи є ефективною господарська діяльність, спрямована на їхнє збереження.

Послідовний стандартизований моніторинг особливо важливий, щоб зрозуміти, чи є зміни ОЦЗ, що спостерігаються, дійсними (наприклад, збільшення популяції) чи є результатом зміни в системі моніторингу (наприклад, зміна персоналу на когось, хто краче виявляє види).

Ефективна програма моніторингу повинна оцінювати, чи підтримуються ідентифіковані ОЦЗ, використовуючи якомога менше часу та грошей, без шкоди для якості моніторингу. Екстенсивний і такий, що вимагає значних витрат часу моніторинг є непотрібним, якщо немає вагомих підстав вважати, що масштаби та інтенсивність виробничої діяльності загрожують підтримці ОЦЗ.

Загальні положення щодо моніторингу особливих цінностей для збереження

Перший крок до моніторингу ОЦЗ передбачає їхню ідентифікацію, оцінку їхнього стану, визначення загроз, рівня захисту, який є необхідним для збереження відповідних природоохоронних цінностей, нанесення меж ОЦЗТ на карту, тобто встановлення початкових (вихідних) даних.

Вихідні дані забезпечують контрольний рівень, з яким можна порівняти подальші дані моніторингу, щоб оцінити, чи зберігаються ОЦЗ. Таким чином, при проведенні моніторингу слід використовувати методи, частоту та інтенсивність вибірки, подібні до тих, які використовувалися під час початкової ідентифікації ОЦЗ, щоб результати були порівняними.

В ході моніторингу проводиться кількісна або якісна оцінка встановлених ОЦЗ та їх порівняння з минулорічними та/або вихідними даними. Робиться висновок про характер змін, якщо вони спостерігалися. У випадку фіксації негативних змін плануються заходи з виправлення ситуації.

Моніторинг ОЦЗТ проводиться на підприємстві ізорічно спеціалістами підприємства за участі всіх зацікавлених сторін. В ході моніторингу оцінюється ефективність заходів із збереження або поліпшення ОЦЗ та їх стан.

Під час проведення моніторингових досліджень до консультацій залучаються представники державних органів охорони навколишнього природного середовища, науково-дослідних установ, громадських і природоохоронних неурядових організацій, місцеві та запрошені експерти різних профілів (екологи, ботаніки, зоологи, соціологи, тощо), представники місцевих громад, інші зацікавлені сторони.

Дані моніторингу записуються та зберігаються в централізованій базі даних, оскільки це зручно для аналізу довгострокових тенденцій щодо ОЦЗ. Проте моніторинг конкретних ОЦЗ не завжди виявляє причину спостережуваних змін у ОЦЗ.

Види моніторингу ОЦЗ.

Оперативний моніторинг.

Основні завдання оперативного моніторингу – дотримання вимог чинної нормативно-законодавчої бази ведення лісового господарства та природоохоронного законодавства, а також виконання планів господарювання в межах ідентифікованих ОЦЗТ.

Включає виявлення та запобігання будь-якій незаконній діяльності в межах ідентифікованих ОЦЗТ, лісопатологічний моніторинг, моніторинг проведення господарських заходів, будівництва доріг, поводження з відходами, дотримання меж ОЦЗТ тощо. Оперативний моніторинг має проводитися досить часто, щоб виявити проблемні зони, за якими буде продовжено більш цілеспрямований моніторинг.

Методи оперативного моніторингу: патрулювання лісів силами лісової охорони; лісопатологічні обстеження; приймання виконаних робіт; тощо.

Моніторинг збереження ОЦЗ.

Моніторинг збереження ОЦЗ спрямований на оцінку того, чи досягаються цілі, визначені в плані господарювання, а також чи ефективними для збереження ОЦЗ є господарські заходи. На відміну від оперативного моніторингу увага зосереджена на моніторингу стану ОЦЗ. Дані, зібрані під час цього моніторингу, можуть бути доповнені даними оперативного моніторингу або супутніх спостережень.

Методи моніторингу збереження ОЦЗ: обстеження популяцій видів, що охороняються; обстеження оселищ; обстеження пралісів і старовікових лісів; обстеження генетичних резерватів; обстеження рослинності (дослідження індикаторних видів, вимірювання структури рослинності) – для ОЦЗ 1 і ОЦЗ 3; моніторинг ерозії ґрунтів; моніторинг рівнів седиментації води у природних водоймах; обстеження структури рослинності, ключової для запобігання еrozії (стан деревного та надґрунтового покриву) – для ОЦЗ 4; інтерв'ю із зацікавленими сторонами для визначення того, чи збережено цінність ОЦЗТ – для ОЦЗ 6.

Моніторинг загроз

Під час моніторингу відстежуються внутрішні та зовнішні загрози для ОЦЗ, виявлені під час процесу первинної оцінки загроз та оцінюється, чи виникли нові загрози. Моніторинг загроз включає цілеспрямований моніторинг індикаторів загрози (наприклад, моніторинг якості води) на ОЦЗТ, загрози, додатково зафіксовані під час оперативного моніторингу (наприклад, виявлення спалаху ентомо-шкідників під час лісопатологічного моніторингу) та інтерв'ю із зацікавленими сторонами (місцеві громади, органи місцевого самоврядування, НУО тощо) та експертами.

Методи моніторингу загроз: аналіз результатів патрулювання лісів силами лісової охорони (зокрема, динаміка незаконних рубок) та результатів лісопатологічних обстежень (динаміка розвитку шкідників та хвороб лісу); аналіз оперативного моніторингу за станом лісів; моніторинг інвазійних видів; аналіз частоти злив та повеней; тощо.

Відповідальні за проведення моніторингу ОЦЗ

Загальну відповідальність за реалізацію програми моніторингу несе помічник начальника надлісництва, який забезпечує належний збір та аналіз даних, а також використання результатів для адаптивного ведення господарства.

Відповідальними за проведення оперативного моніторингу є лісова охорона надлісництва (патрулювання лісів), інженери з охорони і захисту лісу, закріплені за надлісництвом (лісопатологічні обстеження), лісничі (приймання виконаних робіт).

Відповідальними за проведення моніторингу збереження ОЦЗ є інженери відділу лісового господарства і відтворення лісів, які проводять власні спостереження, а також координують діяльність зацікавлених сторін та експертів, залучених до моніторингу збереження ОЦЗ. Моніторинг збереження ОЦЗ також проводиться співробітниками лісництв.

Відповідальними за проведення моніторингу загроз є інженери відділу лісового господарства і відтворення лісів, відділу таксації, відділу охорони та захисту лісу.

Залучення зацікавлених сторін та експертів

Моніторинг ОЦЗ здійснюється як співробітниками надлісництва, так і зацікавленими сторонами та експертами.

До оперативного моніторингу залучаються представники правоохоронних органів (патрулювання лісів разом із лісовою охороною), спеціалісти лісозахисту (лісопатологічні обстеження), інспектори Держекоінспекції (перевірка дотримання природоохоронного законодавства).

До моніторингу збереження ОЦЗ залучаються спеціалісти ДО «Український ЛСЦ» та її відокремлених підрозділів (дотримання режиму збереження та стану генетичних резерватів), фахові екологи, ботаніки, зоологи (моніторинг стану ОЦЗ 1 і 3), інспектори Держекоінспекції (дотримання режиму збереження та стану об'єктів ПЗФ та територій Смарагдової мережі).

Моніторинг ОЦЗ 4-6 завжди має враховувати результати консультацій з представниками місцевих громад.

Документування результатів моніторингу стану ОЦЗ

Результати проведеного моніторингу доцільно подавати в табличній формі:

Результати моніторингу стану ОЦЗ, проведеного у 2024 році по Берегівському надлісництву

№№	Назва та опис ОЦЗ	Об'єкт та/або місцевозстановлення (лісництво, квартал/ виділ) ОЦЗ	Стан ОЦЗ	Результати моніторингу			
				Опера- тивного	збереження ОЦЗ	загроз	Чи плануються заходи

Карти з нанесеними природними ресурсами і зонуванням землекористування на одиниці господарювання.

В зв'язку з військовим станом картографічні матеріали можуть бути надані за запитом, в загальний доступ не викладається.

8. Соціальні аспекти

Берегівське надлісництво підтримує принципи та права на працю, визначені в Декларації МОП про основні принципи і права на працю які базуються на восьми основних Конвенціях МОП про працю. Надлісництво сприяє гендерній рівності у працевлаштуванні, в можливостях навчання, укладанні угод, в процесах залученості до господарської діяльності, жінки та чоловіки працюють на однакових умовах, отримують однакову заробітну плату за однаково виконану роботу. Облікова кількість штатних працівників на 01.01.2025 року становить 221 чол., в тому числі жінки 21 осіб. На підприємстві розроблена програма конфедиційних та ефективних заходів для сповіщення про сексуальні домагання і дискримінацію за гендерними ознаками, сімейним станом, батьківством або сексуальною орієнтацією та їх усунення.

Надлісництво дотримується правил гігієни праці та безпеки праці для захисту працівників від професійних загроз безпеці та здоров'ю, здійснюється внутрішній контроль дотримання правил з охорони праці та техніки безпеки.

Програми та види діяльності.

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності.

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності на підприємстві повністю гарантуються та виконуються на підставі основних наступних документів:

- Конституції України,
- Статуту підприємства,
- Колективного договору,
- Галузевої угоди,
- Штатного розпису,
- Посадових інструкцій,
- Положення про службу ОП,
- Конвенції МОП про працю, ратифікованих Україною (№ 29; 87; 98; 100; 105; 111; 138; 182;)
- Положення про гендерну політику надлісництва.

Стосунки з громадами, місцевого економічного та соціального розвитку.

Зона діяльності надлісництва розташована на території 18 місцевих громад (Виноградівська, Королівська, Пийтерфолівська, Вилоцька, Батівська, Великобийганська, Берегівська, Великоберезівська, Доробратівська, Кам'янська, Мукачівська, Кольчинська, Чинадіївська, Великолучківська, Верхньокоропецька, Горондівська, Івановецька, Великодбронська). Шляхом залучення цих громад встановлено їхні права на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів та послуг екосистем, їхні звичаєві права та законні права і обов'язки, які застосовуються в межах одиниці господарювання.

До послуг з лісозаготівель, перевезення лісопродукції, проведення рубок догляду, санітарних рубань, рубок головного користування, догляду за лісовими культурами заливатимуться працівники на умовах трудових угод та договорів підряду.

Планом ПФФР надлісництва передбачено сплату всіх видів податків та рент відповідно до податкового законодавства.

ПОЛОЖЕННЯ

залучення сторін, чиї інтереси зачеплено, та зацікавлених сторін до процесів планування та моніторингу господарської діяльності Берегівського надлісництва.

Дане положення розроблене на виконання вимог FSC національного стандартам ведення лісового господарства для України FSC-STD-UKR-01.1-2024 V 1-1 та з метою уdosконалення співпраці надлісництва із сторонами, чиї інтереси зачеплені та зацікавленими сторонами.

Положення щодо співпраці Берегівського надлісництва (далі – Положення) із зацікавленими сторонами розроблене з метою визначення процедури, щодо залучення органів місцевого самоврядування та інших зацікавлених сторін як належне інформування, так і взаємодія зі сторонами, чиї інтереси зачеплено, та зацікавленими сторонами шляхом їх залучення до прийняття рішень щодо лісів та планування лісогосподарської діяльності та здійснення аналізу можливих соціальних наслідків проведення лісозаготівель.

У випадку виникнення будь-яких спірних питань, звернення приймаються за адресою:

Берегівське надлісництво

90233, Закарпатська область, Берегівський район,
село Яноші, вулиця Головна, буд. 50А.
з понеділка по п'ятницю з 08-00 до 17-00,
обідня перерва з 12-00 до 13-00,
за телефоном (0509093400) або електронною поштою beregivske.lg@e-forest.gov.ua

Загальні положення

Зацікавленою стороною є будь-яка особа, група осіб або організація, яка виявляє інтерес або відомо, що вона має інтерес до діяльності одиниці господарювання, або залучені в систему відносин, пов'язаних з лісовим сектором економіки.

Ці групи можуть бути представлені працівниками лісового господарства, екологічними та природоохоронними організаціями, лісозаготівельниками, людьми, чиє життя нерозривно пов'язане з лісом, дослідницькими і науковими організаціями, соціальними організаціями та групами із захисту прав людини, місцевим населенням, яке регулярно відвідує ліс з метою рекреації або загального користування лісом, органами місцевого самоврядування, благодійними організаціями, працівниками державних структур, торгівельними представниками та компаніями з торгівлі деревиною, зацікавленими фізичними особами тощо.

При цьому **залучення** – процес, відповідно до якого організація забезпечує комунікацію, консультації, та/або участь зацікавлених сторін та/або сторін, чиї інтереси зачеплено, гарантуючи, що їхні інтереси, бажання, очікування, потреби, права та можливості беруться до уваги під час створення, виконання та оновлення плану ведення господарства.

Зокрема, особи та організації можуть або самостійно звернутися до підприємства стосовно їх визнання зацікавленими сторонами або тими, чиї інтереси зачеплено, або проявити активну позицію у відповідь на звернення підприємства в рамках його інформаційної діяльності та консультаційних процедур. Наприклад, звертаючись

самостійно до підприємства (усно або письмово) з проханням визнати себе стороною, чий інтереси зачеплено, потрібно надати необхідну контактну інформацію (прізвище, ім'я, по батькові, контактний телефон, адресу електронної скриньки, поштову адресу для листування) для можливості зворотного зв'язку.

Права зацікавлених сторін, місцевих громад і тих, чиї інтереси зачеплено.

1.1. Права місцевих громад:

1.1.1. Визнання та підтримання законних прав (інформування):

- щодо можливостей впливу на господарську діяльність надлісництва;
- щодо власних прав і обов'язків стосовно ресурсів, цінності цих ресурсів, а також лісогосподарської діяльності;
- щодо комерційної заготівлі недеревної лісової продукції третіми сторонами на території надлісництва;
- щодо обмежень у заготівлі недеревної лісової продукції внаслідок радіаційного забруднення території.

2.1.2. Можливості місцевих громад (інформування):

- щодо доречних можливостей стосовно працевлаштування, навчання та інших послуг (та надання таких можливостей).

2.1.3. Зменшення впливів природних небезпек (інформування):

- щодо природних небезпек, властивих конкретній території.

2.1.4. Встановлення прав місцевих громад (залучення):

- у рамках документування та/або картування: законних прав місцевих громад на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів; їхніх законних прав та обов'язків, застосованих у межах території філії та доказів їх підтримки; територій, права на які оспорюються; засобів, за допомогою яких законні права та права, які оспорюються, розглядаються філією; цілей місцевих громад, пов'язаних із господарською діяльністю надлісництва.

2.1.5. Розвиток місцевих громад та диверсифікація економіки (залучення):

- до визначення філією можливостей місцевого соціально-економічного розвитку.

2.1.6. Уникнення негативного впливу на громади (залучення):

- до заходів із визначення , уникнення та пом'якшення істотних негативних впливів господарської діяльності надлісництва на громади.

2.1.7. Механізм вирішення спорів (залучення):

- до розроблення процесу вирішення спорів, пов'язаних із впливами господарської діяльності надлісництва;

- до контролю господарської діяльності надлісництва;

- задля виправлення ситуації у випадку порушення законного права місцевих громад щодо господарської діяльності надлісництва;

2.1.8. Захист місць особливого значення (залучення):

- до визначення місць особливого культурного, екологічного та іншого значення на які місцеві громади мають законні права, а також до заходів щодо охорони таких місць.

2.2. Права зацікавлених сторін.

2.2.1. Забезпечення доступності інформації (загалом для громадськості). (отримання доступу):

- до політики надлісництва (у т.ч. зобов'язань надлісництва щодо дотримання FSC принципів і критеріїв);

- до стислого викладу плану ведення лісового господарства, за винятком конфіденційної інформації;

- до стислого викладу результатів моніторингу діяльності надлісництва, за винятком конфіденційної інформації;

2.2.2. Зменшення впливів природних небезпек (інформування):

- щодо природних небезпек властивих конкретній території.

2.2.3. Процеси планування і моніторингу (залучення):

- за вимогою до процесів моніторингу та планування господарської діяльності, яка стосується інтересів зацікавлених сторін.

2.2.4. Розвиток місцевих громад та диверсифікації економіки (залучення):

- до визначення надлісництва переліку деревних та недревесних ресурсів і послуг екосистем, які можуть посилювати та диверсифікувати місцеву економіку.

2.2.5. Уникнення негативного впливу на громади (залучення):

- у рамках процесів визначення, уникнення та пом'якшення впливів господарської діяльності філій на громади, чиї інтереси зачеплено.

2.2.6. Механізм вирішення спорів (залучення):

- у рамках процесу вирішення спорів, що пов'язані із впливами господарської діяльності надлісництва.

2.2.7. Захист місць особливого значення (залучення):

- у рамках процесів визначення місць особливого культурного, екологічного та іншого значення.

2.2.8. Оцінювання, підтримання та моніторинг ОЦЗ.

- до оцінювання ОЦЗ на території надлісництва, розроблення заходів щодо підтримання та/або збагачення визначених ОЦЗ, а також моніторингу ОЦЗ.

Реалізація прав зацікавлених сторін та/або сторін, чиї інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності.

Практичні підходи до реалізації прав зацікавлених сторін та/або тих, чиї інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності слід розглядати як у контексті добровільних зобов'язань надлісництва у рамках лісової сертифікації, так і з урахуванням визначених чинним законодавством можливостей. Для зацікавлених сторін і тих, чиї інтереси зачеплено, доступ до вищевказаної інформації не може бути обмежено, зважаючи на вимоги законодавства. Адже така інформація не має статусу інформації з обмеженим доступом, тобто не є службовою, таємною чи конфіденційною. Реалізації права на отримання інформації зазначених вище категорій має здійснюватися завдяки її систематичному та оперативному оприлюдненню надлісництвом:

- в офіційних друкованих виданнях;

- на офіційних веб-сайтах у мережі Інтернет;

- на інформаційних стендах або будь-яким іншим способом, який дає змогу донести інформацію громадянам (інформаційні буклети, місцеві газети, виступи на різноманітних зібраниях тощо). Наприклад, стислі виклади плану ведення лісового господарства та результатів моніторингу можуть бути оформлені у вигляді друкованого видання із можливістю ознайомлення з ними у надлісництвах чи в інших місцях (сільських та селицьких радах).

Також зацікавлені сторони та/або тих, чиї інтереси зачеплено, можуть отримати інформацію від надлісництва, за запитом. Вимоги законодавства визначають підхід до оформлення запитів на інформацію. Для цього потрібно звернути увагу на розділ 4 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом). Наприклад, запит на інформацію може бути як індивідуальним, так і колективним, може подаватися в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою) на вибір запитувача. Письмовий запит подається в довільній формі, але має містити:

- ім'я (найменування) запитувача, поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер засобу зв'язку, якщо такий є;

- загальний опис інформації або вид, назву, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо;
- підпис і дату.

Запит на отримання публічної інформації відповідно до законодавства має бути задоволений упродовж 5 робочих днів, проте термін відповіді на запит може коливатися від 48 годин до 20 робочих днів залежно від терміновості запиту та його складності.

Звернення громадян також розглядаються як інструмент реалізації права доступу до інформації, завдяки можливості викладення в письмовій або усній формі пропозицій (зауважень), заяв (клопотань) і скарг.

Відповідно до Закону України «Про звернення громадян» громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств (надлісництв), установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їхніх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їхньої статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скарою про їх порушення. Отже, громадяни мають право:

- висловлювати поради, рекомендації щодо діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, посадових осіб, думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя тощо (пропозиція (зауваження));
- звертатися із проханням про сприяння реалізації закріплених чинним законодавством їхніх прав та інтересів або повідомляти про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств (надлісництв), установ, організацій незалежно від форм власності, посадових осіб, а також висловлювати думки щодо поліпшення їхньої діяльності (заява (клопотання));
- звертатися з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств (надлісництв), установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб (скарга).

Звернення може бути подано як окремою особою (індивідуальне), так і групою осіб (колективне), може бути усним чи письмовим, оформленним із дотриманням вимог законодавства (зокрема, Закону України «Про звернення громадян»).

Звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше ніж один місяць від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, - невідкладно, але не пізніше ніж через п'ятнадцять днів від дня їх отримання.

Механізм реалізації прав зацікавлених сторін і тих чиї інтереси зачеплено, щодо отримання інформації.

1.2. Джерела інформації:

- друковані видання;
- веб-сайт у мережі інтернет;
- інформаційні стенди;
- телебачення;
- радіо.

Право бути залученим до прийняття рішень стосовно лісів і лісового господарства може бути реалізовано з урахуванням законодавчо визначених підходів до проведення консультацій із громадськістю. На державному рівні такий інструмент спрямований на налагодження системного діалогу органів виконавчої влади із громадськістю, підвищення

якості підготовки рішень із важливих питань державного та суспільного життя на підставі врахування громадської думки.

Відповідно до законодавства консультації з громадськістю проводять у формах:

- публічного громадського обговорення, електронних консультацій із громадськістю (безпосередні форми);
- вивчення громадської думки (опосередкована форма).

Публічне громадське обговорення передбачає організацію і проведення публічних заходів, наприклад, конференцій, форумів, громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей (нарад) із громадськістю, а також інтернет-конференцій, відеоконференцій. Відповідним «Порядком проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики» (2010 р.) висписано процедури здійснення щодо такого консультування. Щодо форм консультування, а саме публічного громадського обговорення, то законодавством визначено порядок його проведення органом виконавчої влади: від визначення питання, яке буде винесено на обговорення, прийняття рішення про проведення обговорення та розроблення відповідного плану заходів, забезпечення репрезентативності зацікавлених суб'єктів, оприлюднення інформації про проведення обговорення на офіційному веб-сайті органу виконавчої влади та в інший прийнятний спосіб, до аналізу інформації про оцінку громадськістю ефективності запропонованого шляху вирішення питання, формування експертних пропозицій щодо альтернативного вирішення питання, забезпечення врахування результатів обговорення під час прийняття остаточного рішення, аналізу результатів обговорення та оприлюднення результатів обговорення на офіційному веб-сайті органу виконавчої влади та в інший прийнятний спосіб.

Вивчення громадської думки відповідно до законодавства здійснюється шляхом:

- проведення соціологічних досліджень і спостережень (опитування, анкетування, інформаційних матеріалів, тощо);
- створення телефонних «гарячих ліній», проведення моніторингу коментарів, відгуків, інтерв'ю, інших матеріалів у друкованих та електронних засобах масової інформації для визначення позиції різних соціальних груп населення та зацікавлених сторін;
- опрацювання та узагальнення висловлених у зверненнях громадян пропозицій та зауважень з питання, що потребує вивчення громадської думки.

Також законодавством визначено інші засоби участі громадськості у прийнятті управлінських рішень, а саме, місцевий референдум, загальні збори, місцеві ініціативи, громадські слухання та формування органів самоорганізації населення, при використанні яких можуть порушуватися лише питання, що належать до відания місцевого самоврядування. Рішення, прийняті у процесі консультування з громадськістю за допомогою згаданих способів, мають рекомендаційний характер, на відміну від тих рішень, що передбачають прямий вплив громадськості на процес їх прийняття за допомогою, наприклад, референдуму.

Наведені вище засоби можуть бути основою для формування філіями лісового господарства процедур застосування зацікавлених сторін і тих, чиї інтереси зачеплено, до прийняття рішень щодо лісів та ведення лісового господарства в рамках планування та моніторингу господарської діяльності, розвитку місцевих громад, уникнення негативного впливу на них, оцінювання та підтримання особливих цінностей для збереження та інших процесів.

Задля ефективності реалізації прав щодо отримання інформації та застосування до прийняття рішень, зацікавленим сторонам та/або тим, чиї інтереси зачеплено, потрібно:

- переконатись щодо їх ідентифікації надлісництво у такому статусі (як зацікавлених або тих, чиї інтереси зачеплено), наприклад, заявивши про себе чи продемонструвавши активну позицію у відповідь на запити філії в рамках формування таких списків;
- повідомити надлісництво, про найбільш прийнятні способи отримання інформації, про доступність різних інформаційних джерел, бажані форми та засоби залучення до прийняття рішень щодо лісів та лісового господарства в рамках ключових сфер реалізації їхніх прав;
- поряд із отриманням інформації коректно використовувати активні форми, а саме, отримання інформації за запитом чи подання звернення філії лісового господарства;
- поцікавитись щодо запланованих упродовж року надлісництвом лісового господарства заходів (консультаційних процедур різних форм), які будуть організовані задля забезпечення їхнього залучення до прийняття рішень щодо лісів та ведення господарства;
- у рамках організованих надлісництв лісового господарства консультаційних процедур активно висловлювати власну позицію задля забезпечення ефективної взаємодії з філією та уникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із реалізацією законних прав.

Забезпечення рівного представництва та залучення всіх задіяних сторін

Основним завданням та пріоритетом, при залученні зацікавлених сторін для Берегівського надлісництва є дотримання принципів рівності та недискримінації громадян, незалежно від статі, майнового чи соціального статусу, віку, освіти, релігійних чи іншого виду поглядів тощо. Надлісництво залучає до всіх видів процедур чоловіків, жінок, молодь, людей похилого віку, соціальних меншин, тощо.

Забезпечення реєстрації всіх зустрічей, обговорюваних питань та досягнених угод

Під час залучення сторін чиї інтереси зачеплено обов'язково здійснюється реєстрація підсумків таких зустрічей, а саме: для листування у паперовому чи електронному вигляді – реєстрація листів шляхом присвоєння їм вихідних цомерів у «Журналі вихідної кореспонденції філії», для результатів проведених діалогів, круглих столів, засідань, зборів, зібрань-протоколи, рішення тощо.

Протоколи рішення діалогів, круглих столів, засідань, зборів, зібрань реєструються одразу після їх фіксування у «Журналі вихідної кореспонденції» та зберігаються 5 років у надлісництві.

Забезпечення змісту за результатами проведених зустрічей

Для залучення сторін щодо різного виду випадків Берегівське надлісництво повідомляє сторону надсилаючи листи з необхідною інформацією. Зацікавлені сторони у встановлений термін зобов'язані надати відповідь по даних питаннях, у разі якщо відповідь не була надана, то надлісництво вважатиме, що зацікавлені сторони згодні із висновками Берегівського надлісництва.

У випадку надходження відповіді на ті чи інші питання від зацікавленої сторони, то надлісництво по порушенному питанню організовує проведення круглих столів, зустрічей, зборів, нарад, засідань – протоколи рішення щодо результатів, таких заходів приймаються більшістю голосів. У разі незгоди когось з учасників, відносно результату прийнятого рішення, особа має право викласти в окремому документі своє бачення вирішення питання, з обов'язковою аргументацією. Окрема думка долучається до протоколу чи рішення. Усі прийняті рішення, листування обов'язково вивчаються, переглядаються на аналізуються надлісництвом.

**Забезпечення розповсюдження результатів усіх культурно-доречних заходів із
залученням між усіма причетними**

Берегівське надлісництво для розповсюдження результатів усіх культурно-доречних заходів по кожному конкретному питанню застосовує метод листування із зацікавленими сторонами.

Розповсюдження результатів переговорів для широкого кола зацікавлених сторін

Для розповсюдження результатів консультацій для широкого кола зацікавлених сторін Берегівське надлісництво здійснює розміщення інформації в найбільш доречний спосіб.

Начальник

Берегівського надлісництва

Анатолій КОЗАР